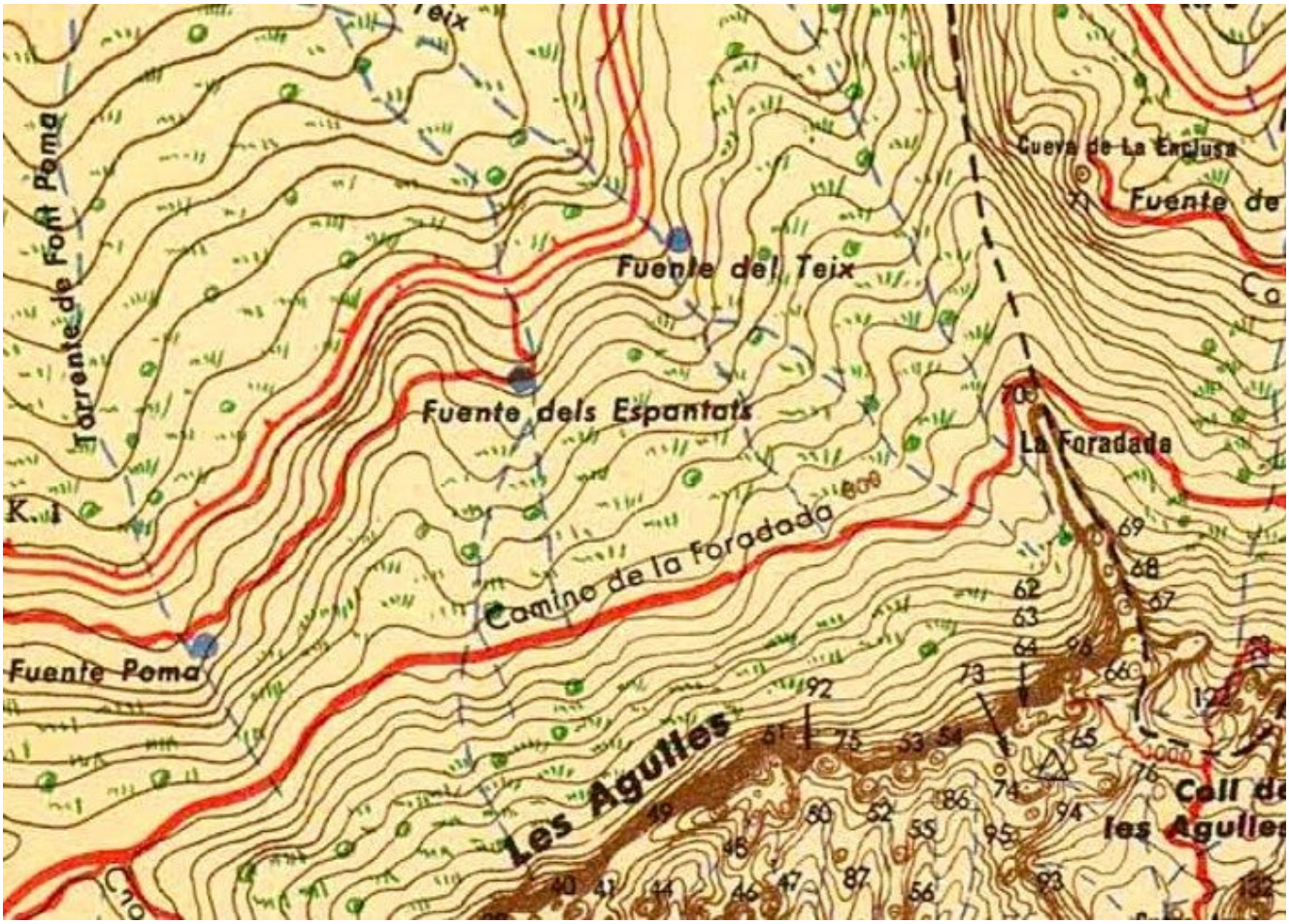
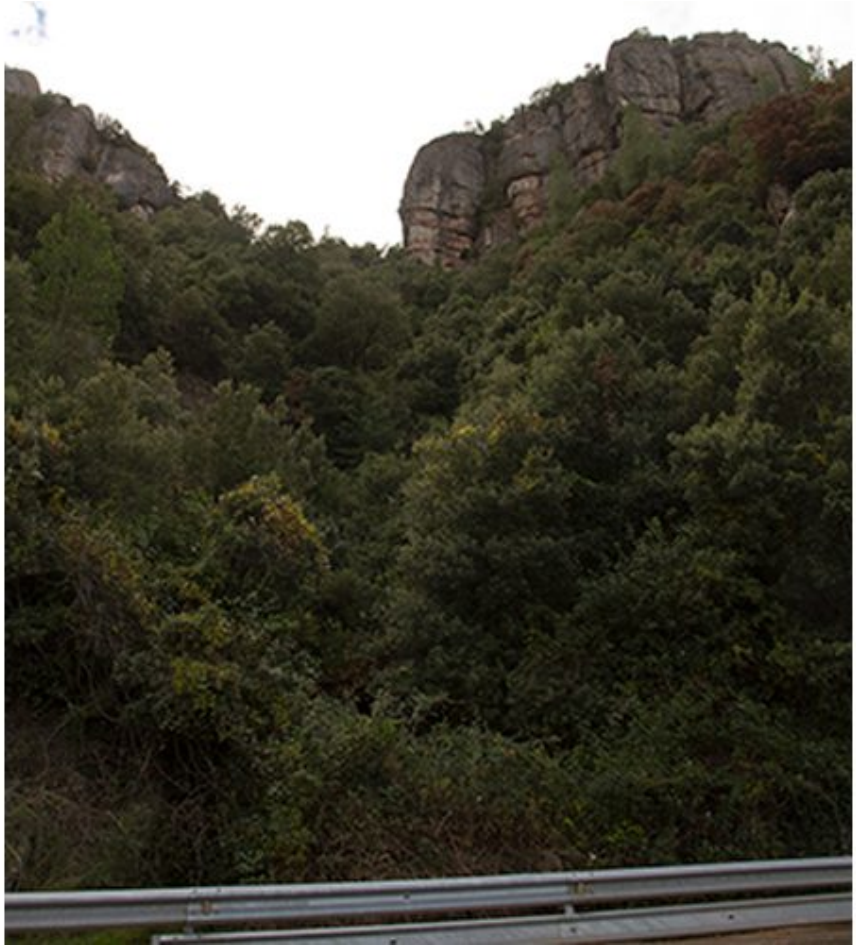
Font dels Espantats

En algunes cartografies antigues, però no en totes, s'indica l'existència d'una font al costat de l'antic camí carreter de can Maçana al monestir de Santa Maria de Montserrat a prop de l'indret om començava l'anomenada Baixada dels Espantats. La primera cartografia on s'esmenta aquesta font és el mapa de Ramon de Semir de 1949. Aquest mapa situa aquesta font a tocar de l'antic camí carreter i d'un torrent afluent, aigües més avall, del torrent de la font del Teix.

Un aspecte a destacar és que en aquest mapa es fa baixar l'antic camí carreter pel mateix torrent. Penso que es tracta d'un error d'apreciació perquè, tal com s'ha documentat en una altra nota, l'antic camí carreter amb la seva Baixada dels Espantats arribava a la carretera moderna de can Maçana al monestir de Santa Maria de Montserrat, l'actual BP-1103, per un indret situat a la boca est de l'actual túnel. L'exploració sobre el terreny no ha permès constatar l'existència d'un camí ni una font en aquest indret i evidencia la dificultat de fer baixar l'antic carreter per l'esmentat torrent.

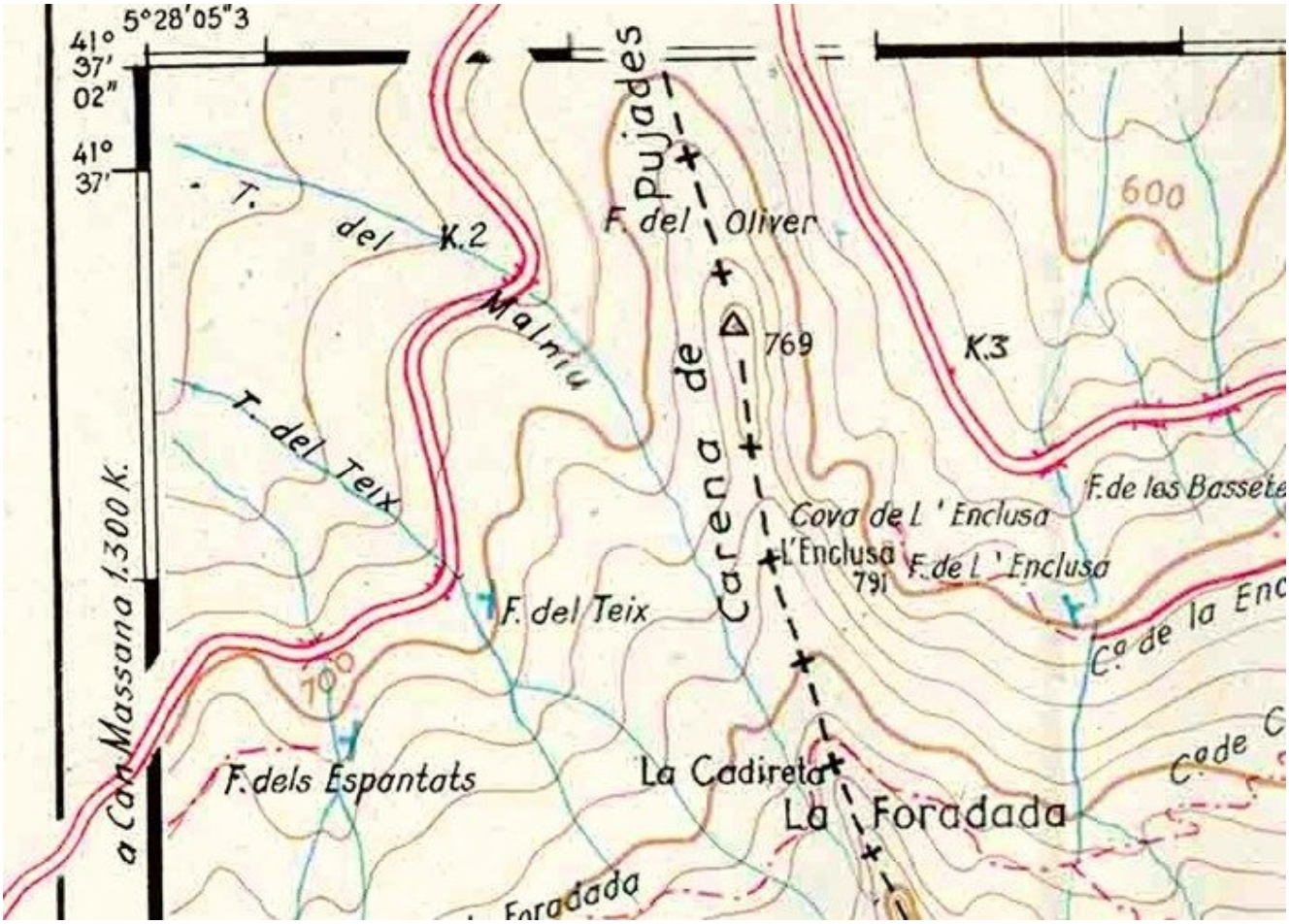

Font dels Espantats, detall del mapa de Ramon de Semir, 1949

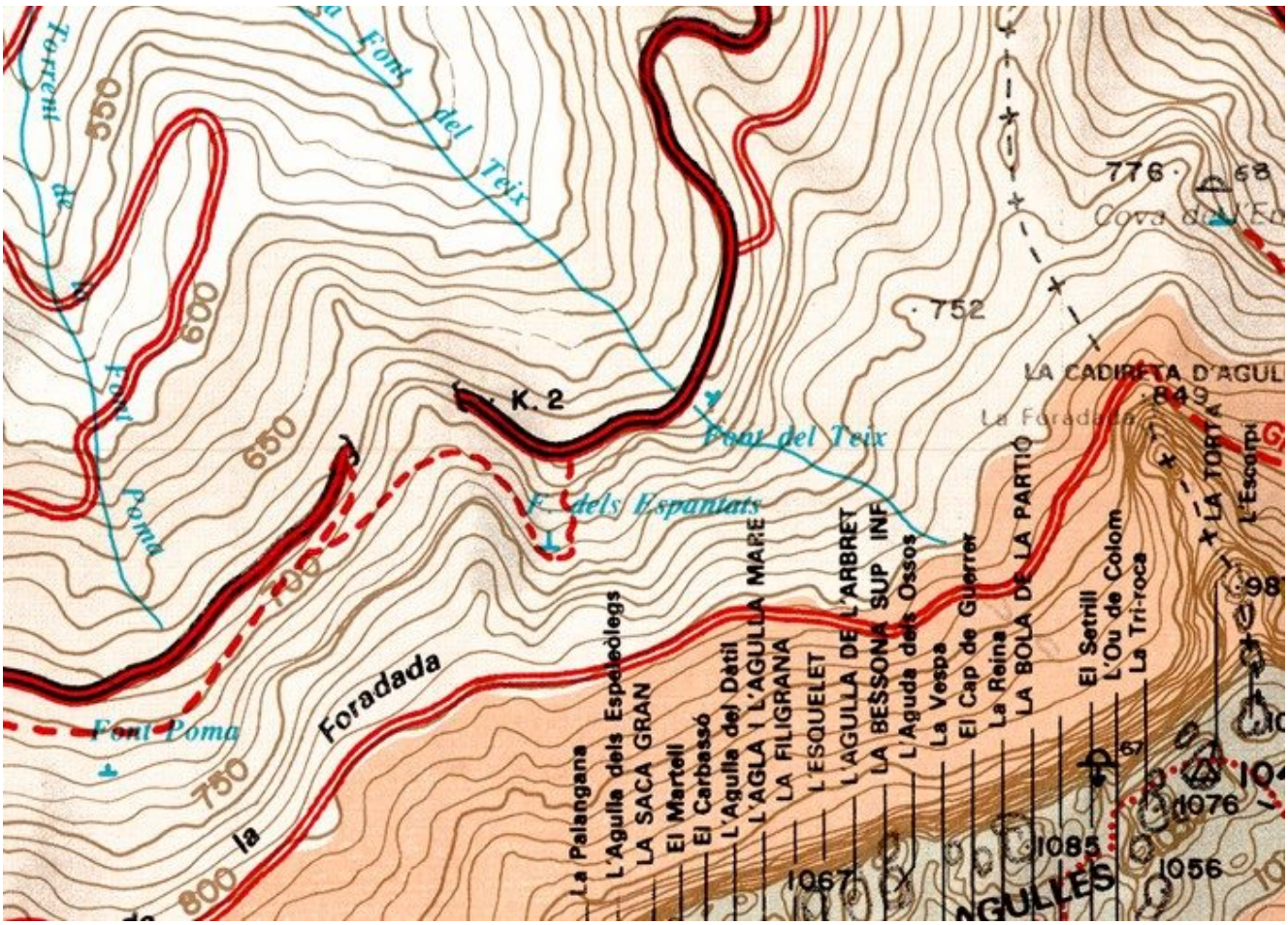

Torrent immediatament situat a la cara est del túnel dels espantats. L'editorial Alpina 1963 hi situa la font dels Espantats

Com que la cartografia de Ramon de Semir fou la base dels primers mapes publicats per l'editorial Alpina, durant uns anys les seves cartografies han situat la font dels Espantats en el mateix indret on l'havia posat en Ramon de Semir.

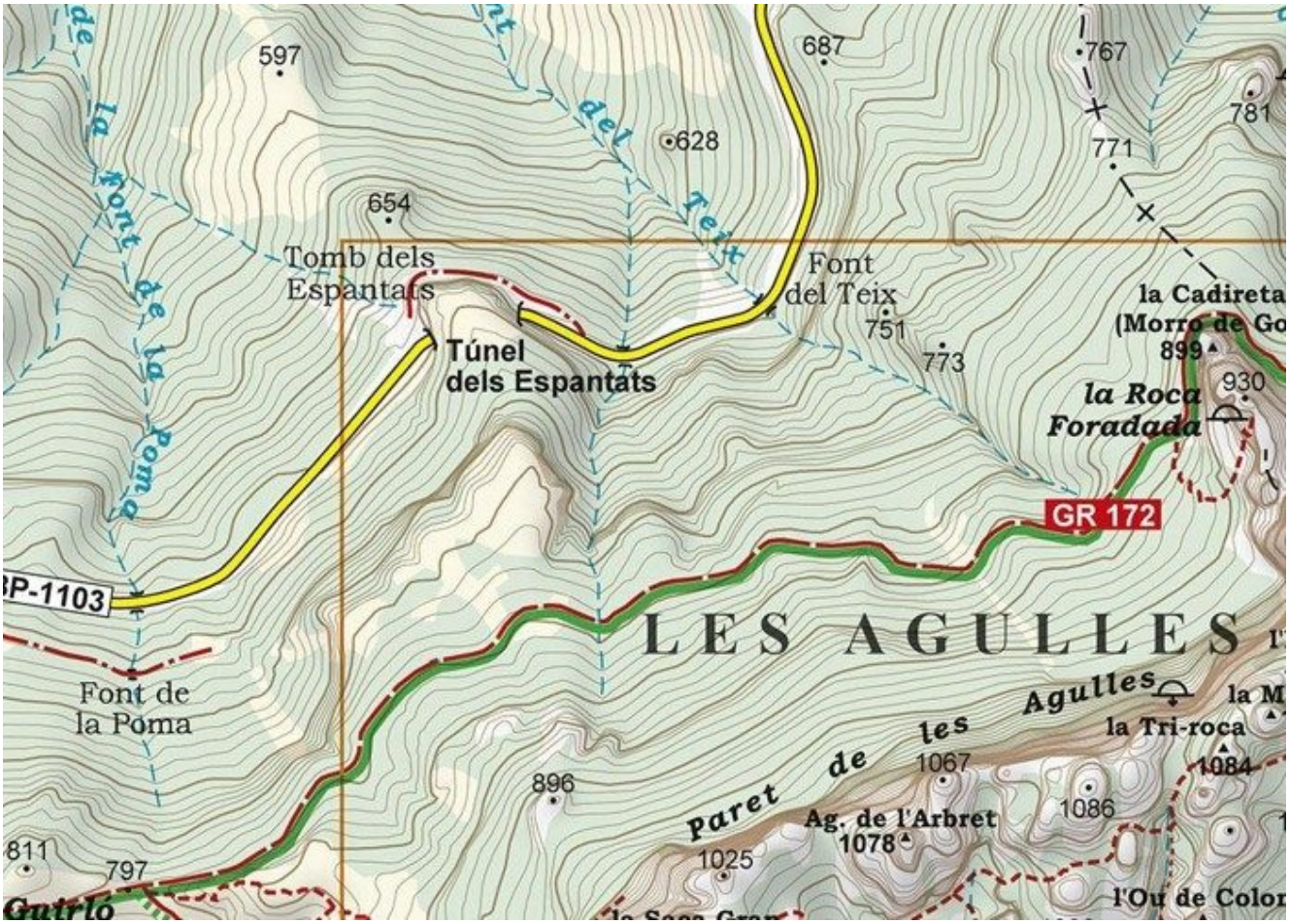

Font dels Espantats. Detall mapa editorial Alpina 1963

Font dels Espantats. Detall mapa editorial Alpina 1989

En les edicions més modernes de l'editorial Alpina ha desaparegut la font dels Espantats i l'antic camí carreter de can Maçana al monestir de Santa Maria és un petit caminoi, de menor recorregut, que s'acaba a l'alçada de la font Poma.

Font dels Espantats. Detall del mapa de l'editorial Alpina, 2020

Cap guia d'excursionisme o senderisme esmenten aquesta font i l'única referència disponible és una nota breu en el recull de fonts montserratines fet pel grup Amics de Montserrat (1967) on es presenta la font dels Espantats com una font perduda. Situa de forma imprecisa la font: *"en l'antic camí de Santa Cecília, tros compromès entre la roca Foradada i el collet de Guirló, al vèrtex de l'angle feia el camí, existí una font, avui en desús. El seu nom prové, ben probablement, de la baixada o camí antic*".

Donava per realment perduda aquesta font, fins al punt que al fer-se el cens de fonts montserratines no entrà en la planificació de llocs a cercar, fins que un dia, acompanyat de l'amic Toni Tejedor, anant resseguint els indicis d'un antic corriol de pastor que transcorre entre l'antic camí carreter de can Maçana al monestir de Santa Maria i el camí de can Maçana a Santa Cecília per la Foradada, actualment integrat en el GR 172, vàrem trobar una font ben construïda i ben conservada. Es tracta d'una font de degotall que omple un petit bassal amb una paret d'obra i unes pedres que tanquen el recipient. Hi ha un petit sobreeixidor. Aquesta font, situada al peu d'una cinglera es troba el vertical per sobre d'on antigament hi

havia l’antiga Baixada dels Espantats.

¿Quina és aquesta font?, ¿serà la font anomenada per Ramon de Semir com la font dels Espantats?. No hi ha cap dada on contrastar aquesta hipòtesi. En Marcel·lí Puigdellívol m’ha comentat que, quan de petit feia de pastor per aquest indret, el bestiar no havia localitzat cap font o surgència d’aigua llevat de la font Poma. Aquesta informació desconcerta i no sé com interpretar la presència d’aquesta font. No pot tractar-se de la font Poma perquè tant la seva toponímia com per les referències topogràfiques, el torrent de la font de la Poma vertebra un part important del territori, situen aquesta surgència en un altre indret. Hom podria pensar que es tracta d’una font construïda pels llenyataires que feren l’aprofitament del bosc després dels incendis dels anys 80 del segle passat. Hi ha evidències d’alguns arbres tallats, però sense haver-se fet una estassada rellevant, per la qual cosa no sembla que la seva activitat fos de llarga durada com per entretenir-se a fer una font per aprofitar un degotall. Tot sembla indicar que es tracta de la font identificada per Ramon de Semir com a font dels Espantats. En qualsevol cas, se li adiu el nom de font dels Espantats per la circumstància de trobar-se a uns 25 metres del tram on es situava la Baixada dels Espantats li és escaient nomenar-la com a font dels Espantats. Si és o no la font identificada per Ramon de Semir, això passa a ser, ara per ara, una incògnita.

Font dels Espantats

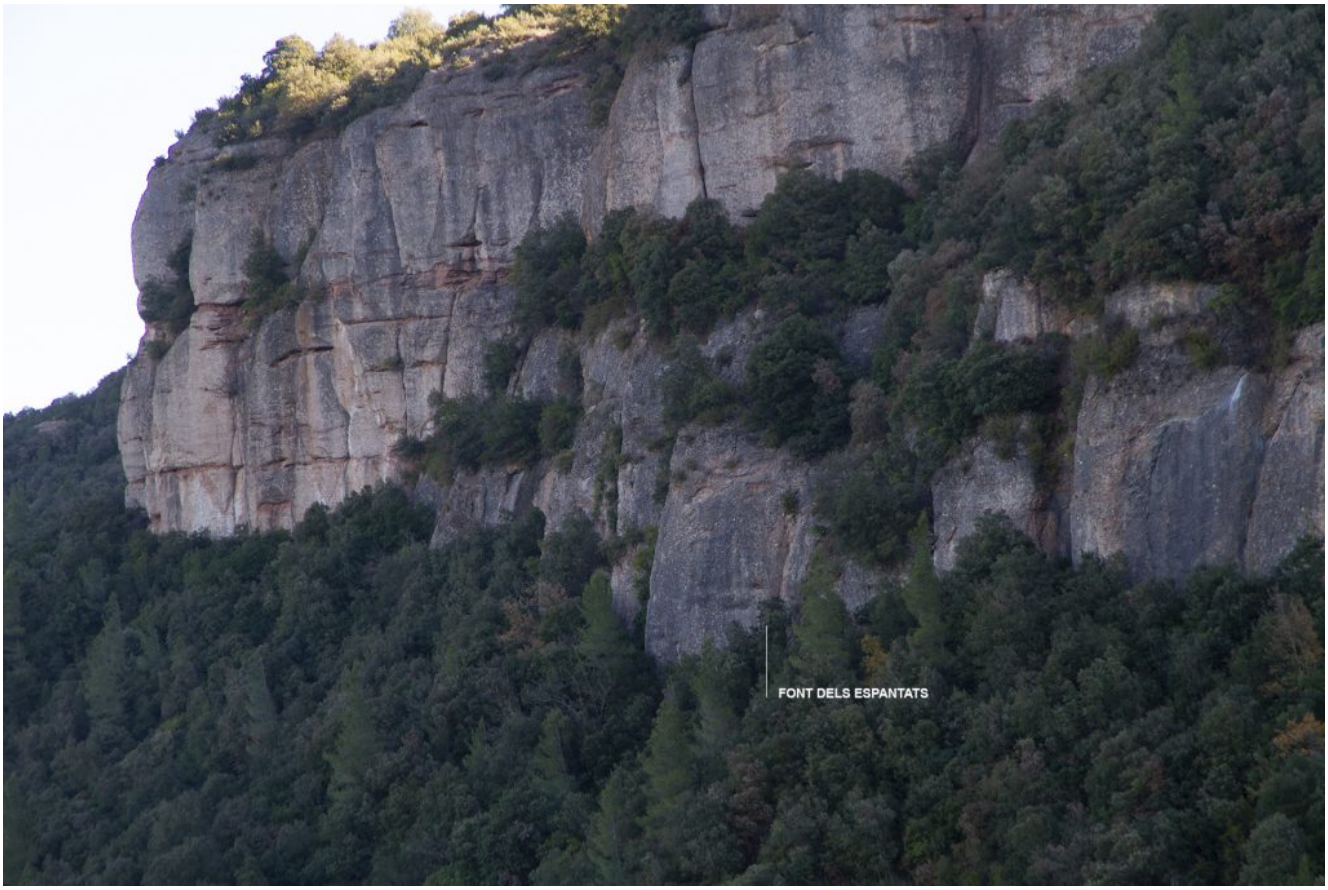
Font dels Espantats

Font dels Espantats

Font dels Espantats

Font dels Espantats